अर्ज्जुनेन तपस्तप्त्वा गन्धर्व्वेभ्यो यदाहृतं । तुम्बुरुप्रमुखेभ्यो वै तेनामोहयताहितान् ।
एकधा शतधा राजन् दृश्यते स्म सहस्रधा । अलातचक्रवत्सङ्ख्ये क्षिप्रमस्त्राणि दर्शयन् । १८२५
रथवर्म्मास्त्रमायाभिर्मोहयित्वा परान्नृप । बिभेद शतधा राजन् शरीराणि महीक्षितां ।
प्राणाः प्राणभृतां चैव प्रेषिता निशितैः शरैः । राजन् प्रापुरमुं लोकं शरीराण्यवनिं ययुः ।
धनूंष्यश्वान्नियन्तॄंश्च ध्वजान् बाहूंश्च साङ्गदान् । शिरांसि च शितैर्भल्लैस्तेषां चिच्छेद फाल्गुनिः ।
चूतारामो यथा भग्नः पञ्चवर्षफलोद्गमः । राजपुत्रशतं तद्वत् सौभद्रेणापतद्भुवं ।
क्रुद्धाशीविषसङ्काशान् सुकुमारान् यथोचितान् । एकेन निहतान्दृष्ट्वा भीतो दुर्य्योधनोऽभवत् । १८३०
रथिनः कुञ्जरानश्वान् पदातींश्चावमर्द्दतः । दृष्ट्वा दुर्य्योधनः क्षिप्रमुपायात्तममर्षितः ।
तयोः क्षणमिवापूर्णः सङ्ग्रामस्तुमुलोऽभवत् । अथाभवत्ते विमुखः पुत्रः शरशतार्द्दितः ।
इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्व्वणि अभिमन्युवधपर्व्वणि दुर्य्योधनपराजये पञ्चचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४५ ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ यथा वदसि मे सूत एकस्य बहुभिः सह । सङ्ग्रामं तुमुलं घोरं जयञ्चैव महात्मनः ।
अश्रद्धेयमिवाश्चर्य्यं सौभद्रस्याथ विक्रमं । किन्तु नात्यद्भुतं मन्ये येषां धर्म्मो व्यपाश्रयः ।
दुर्य्योधने तु विमुखे राजपुत्रशते हते । सौभद्रे प्रतिपत्तिं कां प्रत्यपद्यन्त मामकाः । १८३५
॥ सञ्जय उवाच ॥ संशुष्कास्याश्चलन्नेत्राः प्रखिन्ना लोमहर्षणाः । पलायनकृतोत्साहा निरुत्साहा दिषज्जये ।
हतान् भ्रातॄन् पितॄन् पुत्रान् सुहृत्सम्बन्धिबान्धवान् । उत्सृज्योत्सृज्य सञ्जग्मुस्त्वरयन्तो हयद्विपान् ।
तान् प्रभग्नांस्ततो दृष्ट्वा द्रोणो द्रौणिर्बृहद्बलः । कृपो दुर्य्योधनः कर्णः कृतवर्म्मा च सौबलः ।
अभ्यधावन् सुसंक्रुद्धाः सौभद्रमपराजितं । तेऽपि पौत्रेण ते राजन् प्रायशो विमुखीकृताः ।
एकस्तु सुखसंवृद्धो बाल्याद्दर्पाच्च निर्भयः । दृप्तस्तविन्महातेजा लक्ष्मणोऽर्ज्जुनिमभ्ययात् । १८४०
तमन्वगेवास्य पिता पुत्रगृद्धी न्यवर्त्तत । अनु दुर्य्योधनं चान्ये न्यवर्त्तन्त महारथाः ।
तन्तेऽभिषिषिचुर्बाणैर्म्मेघा गिरिमिवाम्बुभिः । स च तान् प्रममाथैको विश्वम्वातो यथाम्बुदान् ।
पौत्रन्तु तव दुर्द्धर्षं लक्ष्मणं प्रियदर्शनं । पितुः समीपे तिष्ठन्तं शूरमुद्यतकार्म्मुकं ।
अत्यन्तसुखसंवृद्धं धनेश्वरसुतोपमं । आससाद रणे कार्ष्णिर्म्मत्तोमत्तमिव द्विपं ।
लक्ष्मणेन तु सङ्गम्य सौभद्रः परवीरहा । शरैः सुनिशितैस्तीक्ष्णैर्बाह्वोरुरसि चार्पितः । १८४५
संक्रुद्धो वै महाबाहुर्दण्डाहत इवोरगः । पौत्रस्तव महाराज तव पौत्रमभाषत ।
सुदृष्टः क्रियतां लोको ह्यमुं लोकं गमिष्यसि । पश्यतां बान्धवानां त्वां नयामि यमसादनं ।
एवमुक्त्वा ततो भल्लं सौभद्रः परवीरहा । उद्वबर्ह महाबाहुर्निर्म्मुक्तोरगसन्निभं ।
स तस्य भुजनिर्म्मुक्तो लक्ष्मणस्य सुदर्शनं । सुनसं सुभ्रुकेशान्तं शिरोऽहार्षीत् सकुण्डलं ।
लक्ष्मणं निहतं दृष्ट्वा हाहेत्युच्चुक्रुशुर्ज्जनाः । ततो दुर्य्योधनः क्रुद्धः प्रिये पुत्रे निपातिते । १८५०
हतैनमिति चुक्रोश क्षत्रियान् क्षत्रियर्षभः । ततो द्रोणः कृपः कर्णो द्रौणिपुत्रो बृहद्बलः ।
कृतवर्म्मा च हार्द्दिक्यः षड्रथाः पर्य्यवारयन् । स तान् विद्ध्वा शितैर्बाणैर्विमुखीकृत्य चार्ज्जुनिः ।